

Spoštovana gospa direktorica,

S tem dopisom želimo razjasniti in zaključiti razpravo o smradu iz kompostarn na Vrhniki, v katero je od začetka leta 2011 neupravičeno vključena tudi naša kompostarna.

V ta namen smo temeljito preučili vse podatke, dokumente, zapisnike in izjave, ki so dosegljivi na spletnih straneh in v tiskanih medijih ter se tičejo neprijetnih vonjav zaradi katerih se pritožujejo nekateri občani Vrhnike, predvsem iz naselij Vrtnarija in Zlatica.

Ugotovili smo, da se je problem zaznave smradu, ki je prihajal iz kompostarne CRO Vrhnika pričel večati v letih **od 2007 dalje** z vse večjo poselitvijo oziroma prodajo stanovanj v približno **300 m** oddaljenih naseljih Vrtnarija in Zlatica.

Verjetno sta se zaradi pritiska stanovalcev vodstvo občine in občinski svet odločila, da mora lastnik kompostarno sanirati in s tem urediti problem.

Iz izjav ob otvoritvi CRO Vrhnika d.o.o, katerega lastnik je Saubermacher Slovenija d.o.o dne **30.9. 2009** je bilo razbrati, da je sanacija uspešno končana.

Stanovalci omenjenih naselij so menili drugače, saj smo v medijih zasledili sklepe občinskega sveta iz seje **marca 2010**:

- izvedejo se vsi možni ukrepi za prenehanje emisije smradu iz **kompostarne CRO** in o izvedenih ukrepih obvestijo OS občine Vrhnika
- v primeru neizpolnitve zahteve po prenehanju širjenja neprijetnega vonja se prične s postopki za ustavitev delovanja kompostarne in o tem sprotno obveščajo OS
- Saubermacher Slovenija d.o.o, kot kupec CRO je dolžan izpolniti obveznosti iz Pogodbe o prodaji poslovnih deležev CRO Vrhnika z dne **31.8. 2007**

Na spletni strani Vrhnika.si je bil **18.8. 2010** objavljena fotoreportaža »Vrhničanom naj ne bi bilo potrebno več zatiskati nosove«.

Direktor podjetja CRO Vrhnika d.o.o v članku zatrjuje, da so uspeli zmanjšati smradne emisije v proizvodnih objektih na minimum, v neposredni okolici centra in bližnjih naseljih pa smradu naj ne bi bilo več, kar po njegovem potrjujejo tudi opravljene meritve smradu.

Citiramo navedbe v članku:

*»Meritve smradu iz sredine junija kažejo, da so na izhodu iz biofiltra na CRO Vrhnika izmerili **1400 smradnih enot**, v Sinji Gorici **15**, pri Šparu pa **30**. »Kaj povedo te številke? Veliko: februarske meritve smradu **v tunelih** so pokazale **930.000 smradnih enot**, sedaj pa te v tunelih merijo **devetkrat manj**. S trenutnim 98% izkoristkom biofiltra je smrad na izhodu iz CRO bistveno nižji kot nekoč. Bodoča uredba o smradnih emisijah bo verjetno dovoljevala tja do **3000 enot** emisije na viru, to je na filtru, in približno **300 enot** misije v okolici.« (konec citata)*

Nadalje direktor ugotavlja, da smrad lahko kljub dragi opremi še vedno uhaja, kar pa je odvisno od sestave dostavljenih odpadkov ??

Sestavljaavec prispevka je o učinkovitostih ukrepov povprašal tudi dva občinska svetnika, ki izhajata iz območja, ki je potencialno najbolj na udaru smradu.

Pavel Caserman iz Vrtnarije je dejal, da je smrad po opravljenih ukrepih veliko manjši kot prej, še vedno pa ni povsem odpravljen.

Irena Oblak iz Mokric pa je izjavila, da po opravljenih ukrepih lahko reče, da smradu tako rekoč ni več.

Stanovalci Vrtnarije pa so bili zopet drugačnega mnenja: **9. 9. 2010** se se na pobudo predstavnikov civilne iniciative gospodov Urbanc Primoža in Caserman Pavla sestali predstavniki HS Vrtnarije in pod točko 2 obravnavali **nesaniran smrad z bližnje kompostarne bioloških odpadkov Saubermacher** in sprejeli naslednji sklep:

»Člani iniciativnega odbora stanovanjske soseske Vrtnarije bomo nadaljevali z aktivnostmi za zagotovitev ustreznega bivalnega okolja brez smradu.

*V nadaljevanju postopkov bomo vključili pristojne inšpekcijske službe in javnost, da se odkrije zakaj kljub obljubam in zagotovitvam predstavnikov podjetja CRO Vrhnika in Saubermacher **v bližnji okolici kompostarne še vedno smrdi.**«*

Do tukaj so bila dejstva povsem jasna: smrad obstaja, smrdi iz kompostarne CRO Vrhnika, občinski svet in uprava občine sta s tem seznanjena in sprejmeta večje število sklepov, stanovalci bližnjega naselja pa se povežejo v civilno iniciativo.

V začetku **novembra 2010** pa smo s poskusnim kompostiranjem biološkorazgradljivih odpadkov pričeli kupci objektov IUV v stečaju na lokaciji Stara Vrhnika 95A.

Lastnik objekta je podjetje Rating d.o.o, upravljavec pa Roks recikliranje d.o.o.

Poskusno kompostiranje je bilo omogočeno, ker je veljavno okoljevarstveno dovoljenje za kompostiranje, ki ga je pridobila še IUV, pravno prešlo na kupca objektov.

Po izvedenem prvem ciklusu kompostiranja smo ugotovili, da zastarele naprave za kompostiranje, ki smo jih dobili od IUV ne bodo zmogle podpreti naše tehnologije obdelave bioloških odpadkov.

V obdobju od 1.1.2011 do 1.3. 2011 smo izdelali projekt sanacije, poiskali izvajalce, prenehali z dobavo odpadkov, popolnoma izpraznili objekte in s **1. 3. 2011** pričeli z vsemi potrebnimi deli.

Ob tem naj povemo, da smo izbrali izključno slovenske strokovnjake za projektiranje in izvedbo tehnološkega dela, za gradbeni del pa smo izvajalce poiskali na Vrhniki.

Tu pa je nenadoma v problemu smradu na Vrhniki nastal preobrat: nihče na Vrhniki – ne stanovalci, ne civilna iniciativa, niti občinski svet in župan ne vedo več od kod smrdi – saj se je - kako prikladno - pojavila nova kompostarna in sedaj lahko problematiko smradu začnemo povsem znova.

Na spletni strani občine so se pojavljali članki, kjer so predstavniki CRO zagotavljali, da pri njih ne smrdi, menili pa so, da je povsem možno, da smrad na Vrtnarijo prihaja iz nove, **1,6 km** oddaljene kompostarne, v Našem časopisu je anonimnež, katerega identitete urednik ni preveril, direktno in strokovno ugotovil, da je na lokaciji naše kompostarne prava ekološka bomba, vsako pritožbo stanovalcev, ne glede na lokacijo bivanja se naslovi tudi na našo kompostarno, po telefonu dobimo grožnje, da če ne nehajo smrdeti, nam bodo kompostarno požgali, civilni iniciativi pa se zapisalo (Naš časopis marec 2011) - *ne samo CRO, še bistveno bolj problematična je kompostarna Roks recikliranje, ki se nahaja v razpadajočih objektih bivše IUV...*

Zaživela je tudi stran na facebooku z imenom Nočemo smradu na Vrhniki

Povsem jasno je, da nas je obiskala okoljska inšpekcija, posamezniki – člani civilne iniciative - pa so poskusili z vlogami, da bi postali stranke v postopku pri izdaji spremembe okoljevarstvenega dovoljenja na ARSO čim dalj zavleči izdajo le tega, čeprav na seji občinskega sveta zahtevajo, da si dovoljenje pridobimo čimprej. ARSO nobenemu od vlagateljev ni priznala lastnosti stranke v postopku in s tem pravice do sodelovanja pri izdaji dovoljenja (Oglejte si naše poročilo o izvajanju sklepov občinskega sveta na spletni strani Vrhnika.si), se je pa postopek zaradi opisanega zavlekel za tri mesece.

Seveda se je na temo smradu iz kompostarn sestel občinski svet in sicer **15.4. 2011**. Sklepi so podobni kot tisti izpred let s tem, da se je vključilo tudi našo kompostarno, kot, da deluje na enak način in je problematična toliko časa kot CRO Vrhnika.

Ko smo objavili, da je naša kompostarna zaradi sanacije prazna (o čemer so se nekateri na lastne oči prepričali), se je medijska vojna malo ustavila. Na Vrhniki je v tem času še smrdelo, vendar so bile izjave o naši kompostarni zelo previdne.

Zelo zanimivo je postalo po objavi **19.5.2011**, da bomo ponovno pričeli kompostirati, vendar nam je zaradi zamude izvajalca to uspelo šele 10 dni kasneje. Ker je v teh dneh zopet smrdelo, smo dobili kar nekaj obiskovalcev, pritožbe so spet romale k nam, na facebooku razpravljavci spet niso mogli natančno določiti od kod smrdi, čeprav so bile naše hale **prazne**.

Kompostarna je po enem mesecu poskusnega delovanja od **1.6.2011 do 1.7. 2011** pričela z normalnim delovanjem, saj so meritve izpustov na novozgrajenem biofiltru pokazale da deluje z 98,7 % učinkom. Visoka učinkovitost biofiltra je bila pričakovana, saj smo za polnilo izbrali sicer zelo drago vendar v svetu preizkušano in najbolj priporočano recepturo, za katero proizvajalec jamči najmanj 5 let.

Tako je zrak v prostorih, kjer poteka intenzivno kompostiranje onesnažen s **4400 enotami** smradu, na izpustu po čiščenju pa so izmerili **55 enot** smradu.

Hale, kjer se izvaja kompostiranje so v stalnem podtlaku, tako, da je izhod onesnaženega zraka možen samo čez biofilter. Podtlak se stalno kontrolira z merilci tlaka.

Odločbo o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja smo dobili z **8.7. 2011**.

Iz zapisnika ob ponovnem inšpekcijskem pregledu dne **7.9. 2011** je razvidno, da v delovanju kompostarne ni nepravilnosti – sprejemamo samo odpadke iz ločenega zbiranja odpadkov iz gospodinjstev, odpadki se takoj po dovozu prenesejo v zaprte prostore s podtlakom, aktivna faza kompostiranja poteka optimalno, saj se dosejajo vsi parametri npr. temperatura in vlažnost v kompostnih kupih, ves proces se samodejno spremlja in beleži preko računalniške aplikacije, zrel kompost se skladišči v zaprtih prostorih oziroma se redno odvaža, redno se odvzemajo vzorci komposta, ki jih analizira pooblaščen institucija. Vse odpadne vode iz procesa so zajete in se preko interne kanalizacije vodijo v 60 m³ zbiralnik, od koder se odpeljejo na čistilno napravo, vsi prostori, kjer prihaja do emisij smradu pa so povezani z zrakovodom, ki vodi zrak preko vodne čistilne komore na biofilter. Monitoringi, ki jih predpisuje okoljevarstveno dovoljenje se izvajajo.

Vodi in arhivira se vsa potrebna dokumentacija.

Odgovorni na kompostarni smo ves čas komunicirali z upravo občine Vrhnika, redno odgovarjali na vprašanja, objavljali kaj se dogaja na kompostarni in izpolnili vse sklepe občinskega sveta z dne 14.4. 2011, ter o tem napisali poročilo.

Če še enkrat strnemo dejstva o virih smradu iz kompostarn na Vrhniki:

1. Tehnologija kompostiranja

Kompostiranje v kompostarni Rosa se izvaja izključno v prostorih, kjer ustvarjen podtlak ne omogoča izhajanja onesnaženega zraka iz objektov, temveč se pred izpustom ves prečisti na biofiltru.

S strojno opremo – mehanskim mešalom, se odpadki tretirajo tako, da med procesom razpadanja oziroma tvorjenja v kompost ne prihaja do gnitja in s tem prekomernega smradu. Iz primerjave meritev onesnaženega zraka v prostorih oziroma pred vhodom na biofilter izhaja, da je v naših zaprtih prostorih zrak onesnažen s **4400 enotami smradu**, v kompostarni CRO Vrhnika pa z več kot **10 000 enotami**.

Zrel kompost se na kompostarni Rosa **ne skladišči** na prostem, saj se zavedamo možnosti, da se zaradi vremenskih vplivov (padavine) ponovno aktivira in tako postane ponoven vir emisij v okolje.

2. Oddaljenost virov

Kompostarna CRO Vrhnika je od naselij Vrtnarija in Zlatica oddaljena **300 m zračne razdalje**, kompostarna Rosa pa **1600 m**.

3. Meritve emisij smradu na izpustu

Poročila pooblaščenih institucij navajajo, da so po čiščenju na biofiltru CRO Vrhnika izmerili v izhajajočem zraku **1400 enot** smradu, na biofiltru kompostarne Rosa pa **55 enot**.

4. Možnost prenosa smradu

Smrad se ob različnih vremenskih pogojih različno koncentrira – odvisen je od temperature ozračja, prevetrenosti, smeri vetrov in zračnega tlaka.

Tudi ob najslabših kombinacijah pa vseeno ostaja **dejstvo, da je vpliv na smrad , ki ga čutijo stanovalci Vrtnarije in Zlatice** iz naše kompostarne , ki »proizvaja« **55 enot** smradu na biofiltru, z objekti, kjer podtlak preprečuje izhajanje smradu drugje kot le na biofiltru ter z oddaljenostjo **1600 m**, veliko manjši kot vpliv iz kompostarne, ki je od naselij oddaljena **300 m** , v izhajajočem zraku pa ima **1400 enot** smradu.

Glede na vse napisano ponovno pozivamo civilno iniciativo, prizadete občane, občinski svet, občinsko upravo in odgovorne pri lokalnih medijih, da **prenehajo z obtoževanjem brez dokazov** pooblaščenih institucij, da je kompostarna ROSA na Stari Vrhniki vir smradu, ki predvsem stanovalcem naselij Vrtnarija in Zlatice ne omogoča kvalitetnega življenja v čistem okolju.

Lep pozdrav,

Datum: 26.09.2011

Vilijem Bevk
direktor Rating, d.o.o

Matjaž Rus
direktor Roks Recikliranje d.o.o

